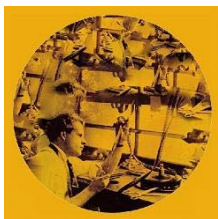

Jak správně napsat rozbor filmu

Pátek, 03 Červenec 2015 07:42 Jan Jaroš

Radomír D. Kokeš se řadí k vyznavačům neoformalismu, jak potvrzuje jeho spoluúčast na české předmluvě ke kanonickému spisu Bordwella a Thompsonové Umění filmu. To znamená, že upřednostňuje průzkum toho, jak je dílo konstruováno, na úkor poselství, které toto dílo šíří. Jenže rozhodující by mělo být poselství díla, a nikoli jeho formální uspořádání, jakkoli právě fortelné vypravěčské uchopení se stává nutným předpokladem účinného vyznění, i kdybychom s ním neměli souhlasit. Proto dodnes ohromují bolševické filmy

Ejzenštejnovy z 20. let, zatímco dejme tomu Traplovy nebo Steklého agitky o půlstoletí pozdější vzbuzují jen nevěřičný úsměšek.

Kokešova kniha **ROZBOR FILMU** hlásá, že své čtenáře hodlá naučit klást si takové otázky, jejichž zodpovězení by mělo vést k řešení problémů spojených s výstavbou filmových děl - to se dovíme hned v prvním odstavci prologu. Svůj výklad rozčlenil do tří základních bloků, k nimž přidává závěrečný appendix s konkrétními ukázkami.

Autor čtenáři nejprve vysvětluje, co všechno by měl na filmu pozorovat - uvědomit si základní složky vyprávění, stylu a fikčního světa, do něhož je filmové dílo zasazeno. Poté zdůrazní nutnost plánovat, neboť řešení problémů s filmem souvisejících je třeba chápat jak v rovině diskuse, tak na úrovni psaní o filmu. A blok, nazvaný psát a číst / číst a psát, se zaměří na praktické rysy práce s textem, naučí jak oddělit související od nesouvisejícího.

Na Kokešově knize si cením jak přehlednosti a srozumitelnosti výkladu, tak cíleného provázání na konkrétní filmová díla. Jednotlivé fáze jeho posuzování osvětluje na dobře známých titulech: začíná animovaným dílkem O chloupek z cyklu příběhů o nepraktickém panu Wallaceovi a jeho moudrém psu Gromitovi. Tady osvětlí třeba pojmy jako syžet, fabule a narace. Poté se věnuje stylu a prozkoumá mizanscénu, práci kamery, stříh a zvuk, zabývá se konstruováním fikčního světa, což vše zkoumá na legendárním westernu **Tenkrát na Západě** (na snímku).

"Plánovací" mezistupeň osvětluje na dokumentaristicky pojednané Krvavé neděli, u níž si všímá zejména skladby záběrů a rozvrstvení postav, aby načrtnul možnou osnovu případného rozboru. V následném oddílu Kokeš slibuje poskytnutí několika základních rad, které se týkají samotného psaní analytického textu podle dříve předestřených zásad, a vysvětluje, že základní stavební jednotkou výkladového textu je odstavec, přičemž každý odstavec by měl obsahovat premisu, argument a závěr.

Takto by měly být vystavěny jednotlivé odstavce, z nichž se skládají kapitoly i celek práce jako hierarchicky uspořádané jednotky. Ale současně upozorňuje, že odstavce lze dělit na úvodní, argumentační a shrnující. Jen tak prý čtenář pochopí, co jste chtěli sdělit a neztratit se v textu. A doporučuje, aby zájemci o film pohyblivé obrázky nejen sledovali, ale také si o nich četli - doporučuje tudíž knihy hodné pozornosti.

Domnívám se však, že čtenářsky nepřitažlivější budou "ukázkové" Kokešovy analýzy, většinou již dříve zveřejněné nebo na zveřejnění čekající: např. **Kdo chce zabít Jessii** (na snímku), Memento, Král Šumavy, ale třeba také zaujme studie o stylu nejranější české filmové tvorby, spadající do období ještě před první světovou válkou. Zvláštní pozornost tu Kokeš věnuje zejména grotesce Zub za zub (1913) - a bylo by určitě přínosné srovnat Kokešovy vývody s neméně podrobným popisem filmového historika Jaromíra Kučery, sepsaným před třemi desetiletími. Kokeš o její existenci nejspíš netušil, protože v závěrečném bibliografickém soupisu Kučerovo jméno nenalezneme.

Hned na začátku své knihy Kokeš zdůrazňuje, že neočekávanějším cílovým čtenářstvem jsou studenti filmové vědy, ve skromnosti dodávám, že najmě ti na brněnské Masarykově univerzitě, kde mají neoformalistickou analýzu zavedenu jako závaznou metodologickou mřížku (na internetu jsem po zadání slov "neoformalistická analýza" našel na 350 položek s bakalářskými pracemi). Co tedy Rozbor filmu přináší? Pokud nestudujete Masarykovu univerzitu, kde Kokeš vyučuje, můžete být spokojeni, pokud se s autorovým pojetím rozboru filmu ztotožníte. Ale ani v opačném případě to není úplně zbytečná četba.

Radomír D. Kokeš: Rozbor filmu

Vydala Masarykova univerzita, Brno 2015. 266 stran

Hodnocení: 70%

Foto: kniha, Česká televize

To se mi líbí { 6

Tweet { 1

g+1 { 1

[< Předchozí](#)

[Další >](#)

Nejnovější články:

V Česku vzniká unikátní cyklus o největších zrádcích v dějinách! Produkční společnost Rolling media natáčí hraný dokument o Emanuelu Moravcovi!
 Cyklus Vlák zvaný film v Kine Lumière
 Cobain – člen Klubu 27
 Richard Gere zahájil Karlovarský filmový festival
 Svou kariéru, která měla na začátku mezinárodní lesk, bral herec Ivan Palúch s nadhledem

Starší články:

Povedený film Dáma ve zlatém
 Letní filmová škola myslí na dětského diváka a festivalové soutěživce
 Helena Třeštíková dokončila po třinácti letech film Mallory, který dává naději, že každý má šanci něco změnit
 Negativní postavy mám raději, říká čerstvý padesátník, herec Roman Luknár

Jak se lidé chovají za války a jak o ní smýšlejí

[Další stránka >>](#)

Zobrazit další články autora >>>